

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Handwritten: *Karunheuser 80/14*

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 36. Stockholm den 5 September 1912 5:e årg.

<p>Prenumerationspris: 1/4 år., kr. 4: 50 1/2 år. . kr. 2: 50 3/4 " " 3: 50 1 " " " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.</p>	<p>Redaktion: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. Utgifningstid hvarje torsdag.</p>	<p>Redaktör o. ansvarig utgivare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11—12. Sthlm 1912, F. Englund's Boktr.</p>	<p>Expedition och Annonsskontor: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.</p>	<p>Annonsspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: — Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annonser bör vara inlämnade senast måndag f. m.</p>
---	--	---	--	---

Lotten Rönquist. In memoriam.

LOTTEN RÖNQUIST.

Den minnesutställning af målarinnan Lotten Rönquists arbeten, som nu anordnats i Salong Joël i Stockholm, väcker både glädje och vemod. Glädje, emedan man här — under en tid, då våra konstnärer jämte mycket godt äfven tyckas öfverbjuda hvarandra i onatur, manér och experiment-okynne — möter en äkta, sund och vacker konst, bakom hvilken man skönjer en helgjuten och harmonisk personlighet. Och vemod — ty den flitiga pensel, som framtrollat alla dessa linjer och färger, hvilat nu för alltid. Och med Lotten Rönquist ha vi förlorat en af våra mest betydande målarinnor. — Född den 4 juli 1864 i Uddevalla, där fadern, doktor H. Rönquist, var lasarettsläkare, uppväxte Lotten Rönquist i ett hem, alltid rikt på intressen och blommor, som en af hennes närmaste vänner en gång skildrat det, och där de anlag, som sedermera blefvo utmärkande egenskaper både hos människan och konstnärinnan, fingo den bästa jordmån.

Att arten röjes hos den unga, är en gammal sanning, som bör tas med reservation. Åtminstone hvad detta konstnärssämne beträffar, så lär den inte alls ha röjts i tidigare år, ty från skoltiden i Uddevalla hade hon att minnas ett stort C som betyg i teckning — ännu mer egendomligt i belysning af en episod från hennes första läroår vid Tekniska skolan i Stockholm,

Arbeta för Dagny
Kvinnorörelsen

Handwritten notes and signatures at the bottom right of the page.

som hon genomgick 1880—1884. Det var ett af hennes första år där. Och under en lektion i högre konstindustriella afdelningen, fann sig läraren (framlidne H. Hörlin) föranlåten att ge uttryck åt sitt missnöje med eleverna i följande ordalag: "Jag har en liten en i nedre, som är styfvare än ni alla tillsammans. Henne ska' ni gå och titta på!" — Denna "lilla" var Lotten Rönquist. — Och humorist som hon var, gaf det henne säkerligen tillfälle till skämtsamma betraktelser både öfver sig själf och öfver skolbetyg. Efter att ha passerat graderna i "teknis" fortsatte hon sin utbildning på Konstakademien från hösten 1884 till 1890, där hon — särskildt bland kamraterna — på det varmaste uppskattades för sin själfständiga hållning liksom för sin begåfning. Ett vackert bevis härpå fick hon äfven, när vid avslutningsfesten en lagerkrans öfverlämnades till henne från både de kvinnliga och manliga kamraterna vid akademien. —

Nu följde studieår i Paris. Från denna period återfinnas på utställningen en del taflor, som ge uttryck för Lotten Rönquists personliga uppfattning af 90-talets franska målarkonst, bland hvilka den stora duken *Tvätterskor* särskildt kan nämnas.

Hvad som gör denna minnes-utställning så värdefull är inte blott att samlingen utgöres af idel fullmåliga konstverk. Den ger oss äfven en klar bild af den bortgångna konstnärinnans utveckling — en utveckling, som i alla sina skiftningar likväl aldrig röjer något famlande, men däremot en förvånansvärd mångsidighet. Så se vi här dessa ljusmättade, soliga målningar från Frankrike och Italien, där hon senare studerade och arbetade i sammanlagdt fem år: landskap, människor, djur, interiörer och blommor. Och, huru stort hennes intresse för landskapet än är och huru väl hon än förstår fängsla genom återgifvandet af dess karaktär och egenart, så skänker man dock lika mycken beundran åt hennes *Romerska modeller*, utförda i diskreta färger och med en förnämt säker teknik, som gör att man måste räkna dessa små taflor till samlingens pärlor.

Vid återgifvandet af det svenska landskapet har Lotten Rönquist begagnat sig af färgskalans djupa toner. Och det blir stundom en viss kärfhets, som bjärt sticker af mot det luftiga ljusa i särskildt de tidigare målningarna. Men ger man sig tid att närmare studera hennes taflor med motiv från olika svenska landskap, så märker man att hon är hemma här och att det först och främst är det egna, svenska kynnet, som åstadkommit färgblandningen, hvilken visst inte saknar sina toner för sol och ljus — om än något dämpade. Se t. ex. hennes dukar med motiv från Väddö kanal och Visby, Ett härbre med sina blånande berg och sin luft, och så de båda vinterlandskapen med motiv från Hernösand! I första ögonblicket kan det tyckas som om färgen i dessa senare vore för tunn och liflös. Men man behöfver inte se länge för att finna, att hon här fått fram det för landskapet typiska, just detta frosts-köra

och genomskinliga, som är utmärkande för den norrländska vinterluften och som ger hela naturen och årstiden där dess särdrag.

Mest af allt bland de utställda taflorna tilltalas dock kanske de flesta af konstnärinnans interiörer från stugor och gamla gårdar: *Bakgården* t. ex. med sin solbelysta halmstack och djupa slagskugga, *Den gamla trappan*, *Gammal gård i Uddevalla*, *Stuginteriör från Väddö*, den ypperliga *Interiör från Dalarna*, och så i mitt tycke främst af dem alla *Gårdsinteriör från Lidingö* med sina solstänk och den mellan löfven framtittande gula husgafveln.

Ett par taflor besläktade med dessa, men som ej kunnat komma med här, då de redan fått plats på Svenska konstnärernas utställning på Konstakademien, äro *Den gamla gränden* och *Stuga från Bohuslän*, hvilka tillhöra Lotten Rönquists senare utvecklingsskede, och liksom de förut nämnda äro karaktäristiska prof på henne konstnärsskap.

En annan tafla, som man också saknar på hennes minnesutställning, är den lilla utsökta duken *Bagnaia i sol*, som såldes från Kvinnliga Konstnärers utställning i juni 1911, och där hon åstadkommit ett underverk af solmättad luft och solglans.

Bland de porträtt, som finnas här, är pastellporträttet af doktorinnan Rönquist, utfördt med intim konst och god karaktärisering, och hvilket liksom de ypperliga miniatyrmålningarna visar, hur helt och redbart konstnärinnan hängaf sig åt hvarje uppgift.

Samma egenskaper möta också i hennes blomstermålningarna och de små fågelstudierna, där särskildt de färgrika sångpapegojorna äro fulla af lif och rörelse och äga samma ofelbara säkerhet i teckningen, som är så utmärkande för allt af Lotten Rönquists hand.

Särskildt med hänsyn till denna hennes begåfning som tecknare liksom till hennes förmåga att nå helhetsverkan utan onödigt fördjupande i detaljen, kan man så väl förstå det med åren växande intresset för den dekorativa konsten. Ett intresse, som äfven har lämnat oförgätliga spår efter sig, ehuru de konstverk, som hon utfört på detta område, tyvärr ej kunnat intaga plats på hennes minnesutställning. Till dem höra målningarna i turisthotellen Rättvik och Storvik, i Grand Hôtels kungsvåning, bar, växelkontor och korridor samt i Hôtel Royals matsal och kafé. Vidare skisser till gästväningen i Tjolöholms slott, dörröverstycken till matsalen i Myrö slott, dekorativa målningar för Steninge slott, m. fl. Ett annat betydande arbete var den stora kartongen till en *haute-lissetapet*, som, utförd på Handarbetets Vänner, skänktes dåvarande kronprinsessan Victoria af Sveriges landshöfdingsfruar. Den finnes nu på Solliden. Äfven som illustratör har Lotten Rönquist visat prof på sin omfattande begåfning och har bland annat på uppdrag af Skoglunds förlag illustrerat sagoboken *Sommarby och Vinterskär*.

Juvel-, Guld- & Emalj arbeten.
DAVID ANDERSEN & Comp.
 Hofjuvelerare.
 4 Fredsgatan 4.

Arbeta för Dagny

genom att gynna dess annonsörer

Slutligen har hennes arbetskraft och skapande förmåga tagits i anspråk till sådana uppgifter som kyrkmålningar. På detta område utförde hon först absidmålningarna i Skogs kyrka i Hälsingland. Och hennes sista arbete var en större altartafla, beställd af Gudmundrå församling i Ångermanland.

Redan under det hon avslutade denna sista målning, hade hon med sin vanliga viljekraft kämpat emot de första sjukdomssymtomen, en smygande influensa. Men inte förrän allt var färdigt, kunde hon förmå sig att lämna arbetet och söka läkarevård. Då var det likväl för sent. Lunginflammation tillstötte, och den 14 maj avslutades denna konstnärsbana, som beredt så mycken glädje både åt närstående och främlingar. Lotten Rönquist var då ej mer än 48 år; och det kan tyckas som om hon skulle ha kunnat ge ännu många år af konstnärlig alstring, ja, att hon kanske ännu ej nått till höjden af sitt konstnärsskap. Det vet ingen.

Det enda på utställningen, hvarigenom man kan få en föreställning om Lotten Rönquists dekorativa målningskonst, är några färglagda kolteckningar, utförda med en öfverlägsen och säker teknik, särskildt i de båda pannåerna Ekar och Ulriksdal har en kraftigt flott teckningskonst, tillsammans med känsla för motiv och karaktär, åstadkommit ett mästerligt helt.

Äfven af hennes öfriga arbeten saknas här en del, men trots dessa luckor ger samlingen på Salong Joël en intressant och tydlig bild af denna helgjutna konstnärsgåfning, som inte bara såg och ville, men äfven kunde sina stycken.

Lika väl som man här kan lägga märke till hennes saftiga pensel och den smidiga kraft, som var be-tecknande för hela hennes konst, så ser man äfven huru fin och säker hennes känsla för valörer och färgnyanser måtte ha varit. Hvilken än uppgiften var — genomtänkt och genomförd blef den alltid. Och sättet hvarpå detta skedde var hennes eget personliga, förutan det minsta vikande för eller tryck af inflytande utifrån. Det är äfven denna frihet från svängningar mellan olika riktningar, som inte minst bidragit att åt Lotten Rönquists konst ge den prägel af sundhet och frigjord färdighet, som gör den så tilltalande.

Säkerligen hörde hon till dem, som af en god för-syn inte blott begåfvats med ett fullödigt och äkta konstnärstemperament — hon kände äfven den heliga vördnaden för kallet och förstod, att för de andliga värdena finnes ock en förpliktelsens lag som bjuder "richesse oblige".

Den vackra och med sant förstående ordnade minnesutställningen, som är öppen till den 16 september, är den värdigaste och bästa gård som kunnat skänkas Lotten Rönquists konstnärsskap. Och den är ett kanske ej mer återkommande tillfälle för allmänheten att lära känna en produktion och en konstnärspersonlighet af sällsynt värde.

M. R.—M.

De tyska kvinnorna och rösträttsrörelsen.

I stort taget äro vi nog här hemma böjda för att finna den tyska kvinnan efterblifven. Die deutsche Hausfrau, hvilken inte har och inte vill ha tid öfver till något annat än das Kochen, hushållsväsendet, strumpstickningen, de många barnen och den kära mannen, är ett begrepp, som äfven om det inte kan undanskymma dock just tjänar till att som undantag framhåfva de för ett nytt ideal kämpande själfständiga och modiga tyska kvinnor, som vi lärt känna i en Käthe Schirmacher, Marie Stritt, Anita Augspurg, Helene Lange, Gertrud Bäumer, Minna Cauer. Falangen af framstegskvinnor i Tyskland är nog också i själfva verket ännu helt liten i jämförelse med de många, som inte vaknat till uppfattning af hvad det betyder att få vara en verkligt fri och själfständig mänska. — Och som inte fatta, att husfrun icke behöfver lida på detta. Därför kommer det som en stor och glädjande öfverraskning att få veta, att insikten af hvad det betyder för kvinnorna att stå som likberättigade medborgare vid mannens sida genomträngt hela stora grupper af kvinnor. Visserligen är detta just kårer af själfständigt arbetande kvinnor, som genom en faktisk verklighet tvingats att förstå, att hemmet icke är den gifna försörjningsanstalten, men detta är dock ett bevis på att den allmänna uppfattningen blifvit vaken för att kvinnans rättigheter utanför hemmets begränsade värld måste göras gällande och blifva respekterade. Ty har man kommit till att hela stora kårer af kvinnor, icke blott de enskilda hvar för sig i kåren, begära kommunal och politisk medborgarrätt lika med mannen, på samma gång som de kraftigt häfda sin inom yrket med honom likberättigade ställning, då kan det icke längre vara så farligt med kvinnornas efterblifvenhet. Och det är just detta två stora kårer af arbetande tyska kvinnor nu gjort, de preussiska folkskollärarinnorna och de preussiska slöjdlärarinnorna. Vid tvenne kongresser denna vår, i Düsseldorf och Hagen, gjorde dessa kårers landsföreningar hvar för sig uttalanden, som inneburo kraf på med mannen politiskt och fackligt taget likställda förhållanden.

De preussiska folkskollärarinnornas årsmöte i Düsseldorf var besökt af omkring 5000 föreningsmedlemmar. Bland alla de viktiga fackfrågor, som därvid behandlades, lämnades plats för ett föredrag af Berlinjuristen dr Marie Raschke om lärarinnornas medborgarrätt. I en enhälligt antagen resolution uttalades därefter, vid sidan af några direkta fordringar inom yrket, kraf på kommunal och politisk medborgarrätt för kvinnorna. De preussiska slöjdlärarinnorna gingo vid sitt årsmöte i Hagen, besökt af 3000 medlemmar, ännu längre. De icke endast uttalade sig för kvinnorösträtten, utan betonade i en resolution den trängande nödvändigheterna af att lärarinneföreningarna på de skilda orterna anslöto sig till den preussiska landsföreningen för

Giftfria behandlingsmedel - - -

å sår vinna bland vetenskapsmän allt större användning.

Med egenskapen att vid rätt användning och lämplig utspädning vara lika oskadligt som bakteriefritt vatten förenar Fil. Dr P. Håkansson's fabrikat Salubrin egenskapen att vara **antiseptiskt** till att **oskadliggöra** både **bakterier** och deras giftiga produkter. Det är därför användbart å **friska sår** af alla slag, **insektsstyg**, **tuberkulösa sår** m. m. på samma gång som det är det lämpligaste medel att handhafvas af den stora allmänheten. Salubrin tillhandanålles i Parfym-, Speceri- och Färgaffärer. Partilager hos Geijer & Co., Stockholm.

kvinnans politiska rösträtt och att de aktivt deltog i arbetet för förvärfvandet af rösträtt.

Dessa händelser äro i och för sig af utomordentlig betydelse. Det är att förmoda att andra organisationer af kvinnor följa det exempel folkskol- och slöjdlärlärinnokårens gifvit.* Och komma de arbetande tyska kvinnorna allmänt som kärer med i rösträttsrörelsen, är det de stora massorna man får att räkna med. Då kan det ej längre afvisande pekats på, att det är ett litet fåtal kvinnor, som vilja politiskt medborgarskap, det argumentet emot rösträttens beviljande i Tyskland är då fallet.

Med kännedom om förhållandena, som äro sig så genomgående lika öfverallt, kan man emellertid med vissnet förutsäga, att de tyska maktägande männen ersätta detta argument med något annat, som då af dem förlänas med samma vikt och betydelse.

* Sedan detta skrifvits, har underrättelse nått oss att vid den nys hällna stora internationella sjuksköterskekongressen i Köln en resolution enhälligt antagits, hvari uttalades krafvet på fulla politiska rättigheter för kvinnorna i alla civiliserade länder. Kongressen var internationell, uttalandet således internationellt, men det gjordes på tysk mark, en tysk sjuksköterska satt som ordförande, och naturligt nog voro de tyska sjuksköterskorna i stort antal representerade.

Till Dagnys läsekrets i landsorten.

Som Dagny önskar vara ett enande band mellan Sveriges kvinnor samt har till sitt mål att tillvarataga allas intressen på skilda platser, få vi härmed uppmana våra läsarinor i landsorten att de för att underlätta denna vår uppgift, ville till tidningens redaktion insända sådana notiser, som utöfver lokalintresset innehålla saker af vikt för kvinnorörelsen i dess helhet.

Sprid Dagny!

ANNONSER A I DAGNY.

Gift kvinna och statstjänsterna. Denna omdebatterade fråga har nu ordnats genom att regeringen i dagarna utfärdad en del bestämmelser "att gälla för å vissa domstolars, ämbetsverks och myndigheters stater uppförda biträdesbefattningar", och därvid stipulerat, "att, där kvinnlig innehafvare af biträdesbefattning ingår äktenskap, hon icke skall vara skyldig att af sådan anledning afgå från befattningen, därest icke vederbörande öfverordnade myndighet med hänsyn till befattningens behöriga upprätthållande finner det nödigt". Vidare bestämmes, att "gift kvinna må till biträdesbefattning befordras allenast efter af k. m:t på framställning i hvarje särskildt fall lämnadt medgifvande". Samtidigt härmed har regeringen utfärdad enahanda bestämmelser för biträdesbefattningar vid postsparbanken.

Kvinnorna och pensionsförhållandena. I en likaledes i dagarna utfärdad lag om ändrad lydelse af vissa paragrafer i lagen år 1907 angående civila tjänsteinnehafvares rätt till pension heter det, att rätt att komma i åtnjutande af hel pension inträder för kvinnlig tjänsteinnehafvare vid uppnådda 60 lefnadsår och 30 tjänsterår; dock att sådan rätt inträder för ämneslärarinna vid de allmänna läroverken, Högre lärarinneseminarier, folkskoleseminarierna samt blindundervisningsanstalterna vid 55 lefnads- och 25 tjänsteår. Vi påminna om, att rätten till hel pension inträder för manlig tjänsteinnehafvare vid uppnådda 67 lefnadsår och 35 tjänsteår.

Sveriges första kvinnliga seminarierector. Med fröken Augusta Westerbergs förordnande den 1 juni detta år "att tills vidare med fullt ansvar förestå rektorsbefattningen" vid folkskoleseminariet i Kalmar, har Sverige fått sin första kvinnliga seminarierector.

Efter att ha utexaminerats från Högre lärarinneseminarieriet 1885, tjänstgjorde fröken Westerberg till 1894 i Visby, kom sedan till Kalmar folkskoleseminarium, där hon blef ordinarie adjunkt 1895, och har nu som äldsta adjunkt förordnats att under rektors tjänstledighet sköta rektoratet.

Fröken Thyra Kullgren afgår som stadsfullmäktig. Bland de första kvinnliga stadsfullmäktige, som år 1910 valdes i vårt land, var fröken Thyra Kullgren, föreståndarinnan för Kjellbergiska flickskolans Högre Lärarinneseminarium i Göteborg. Fröken Kullgren, som med varmaste och lifligaste intresse omfattat sin uppgift att som stadens representant inom fullmäktige arbeta med i det kommunala lifvet, har i höst på grund af sin krävande ställning vid skolan sett sig nödsakad att afsäga sig sitt ledamotskap af stadsfullmäktige. Fröken Kullgren har nämligen detta år, till sin förutvarande chefspost vid seminarieafdelningen i Kjellbergiska flickskolan, åtagit sig att vara föreståndarinna äfven för själva skolan. I hvilken grad dessa två chefsposter måste lägga beslag på hennes tid och arbetskraft är lätt att förstå, äfvenså att fröken Kullgren, som i skolarbetet ser sin förnämsta lifsuppgift, i valet mellan två oförenliga, krävande arbetsområden måste välja det, som hon ifrån första början gjort till sitt. Med vetskap om fröken Kullgrens varma intresse för allmänna frågor, hennes känsla af att kvinnorna böra och kunna göra sin insats i det offentliga lifvet, inser man emellertid att valet varit svårt och att det inneburit en verklig uppoffring för henne.

H. M. Drottningens Hofleveratör

J. F. Holtz

Brunkebergstorg 5

St. Nygat. 35 --- Sturegat. 8

Stockholms Specialaffär

■ för **GARNERINGSARTIKLAR**

Ständigt nyheter

Beatrice Harraden om "feminism".

Den kända engelska författarinnan och ifriga rösträttsförkämper Beatrice Harraden har i en artikel i Daily Mail preciserat sin uppfattning af "feminismen". Vi tillåta oss att här återge densamma.

Jag har aldrig riktigt vetat den egentliga betydelsen af ordet "feminist", men om med det menas någon som utan att på minsta sätt vara fientligt stämd mot män tror på sitt eget kön, är stolt öfver det och fordrar för det samma möjligheter som för männen i lifvets alla förhållanden och sträfanden, samma frihet, samma rättvisa, samma rena spel och samma betalning för samma arbete och, naturligtvis, samma medborgarskap — då är jag stolt att kunna säga, att jag är född till "feminist", och ännu stoltare öfver att jag uppfostrades i förhållanden, som uppammade feminism. Ty jag hade den oerhörda glädjen och fördelen att äga en far, som, helt naturligt och utan att ens diskutera saken, tog för gifvet att hans döttrar och söner skulle ha samma möjligheter i lifvet, samma hjälp och samma fördelar. När jag nu ser tillbaka, märker jag med undran i hur hög grad han var före sin tid, i all synnerhet som han sannolikt inte hade några medvetna åsikter i saken och inte heller använde stora ord, utan helt enkelt gick sin väg fram och handlade. Säkerligen är det vackraste evangelium, som kan predikas till förmån för någon sak, gärningens evangelium, inte ordets.

Men om jag icke varit feminist förr, skulle jag ovillkorligen bli det nu. Den mest ytliga tänkare måste nu se, att vi stå ansikte mot ansikte med nya problem, nya och alltid sig förändrande möjligheter på den ekonomiska och industriella arenan. Vare sig männen gilla det eller inte, vare sig kvinnorna själfva vilja det eller inte, stirrar oss det faktum i ansiktet, att kvinnor af alla klasser med hvarje dag dras allt mera in i arbetsmarknaden, och under sådana förhållanden är det både orättvist och grymt, att de skola lida under ogynnsamma förhållanden, som hindra deras framåtskridande och deras sträfanden i det moderna lifvets hårda äilan. De behöfva också, och komma allt mer att behöfva, vidgade uttrycksmöjligheter för sin uppenbara förmåga och en verklig och inte blott uppdiaktad frihet till utveckling på sina egna vägar, som själfständiga mänskovarelser.

Kvinnorörelsen, särskildt under de sista sex, sju åren, visar tydligt hvad den ordinära kvinnan är mäktig. Ingenting i agitationens hela historia har varit så förtjusande och intressant som att följa kvinnans raska tillväxt och utveckling. För att vara uppriktig — ibland har jag rubbats i min stolthet öfver min omdömesförmåga vid den oväntade uppgiften, att en kvinna, som jag vant mig att betrakta som tämligen slö och inskränkt, utan tvivel äger någon viss praktisk talang, som hon själf inte anat, någon initiativets gåfva och någon värdefull organisations- och administrationsförmåga, som lig och väntar på att få komma till användning i staten

eller kommunen. Om man till detta lägger hennes modiga offer för ett ideals skull, hennes ståndaktighet, själf-tillit, djärfhet, själfupoffring, likgiltighet för åtlöje och förebråelser och ytterliga ringaktande af personligt lidande, både kroppsligt och själsligt, har man framför sig till begrundande en bild, som aldrig förr afslöjats i någon stor rörelse. Psykologerna må väl gnida sig i ögonen och utropa: "Hallå, hvad är detta? Det här betyder något. Det här är något att räkna med." Det är något att räkna med. Det betyder, att feminismen inte skall inskränkas till en liten klass af undantagsmänniskor utan är förutbestämd att bana sig väg likt en mäktig och välgörande flod, som vattnar världens torra och ofruktsbara platser.

Hvarför behöfva männen frukta feminismen? Är det bara fruktan för det abstrakta okända? Några få uppoffringar och rättelser å deras sida, och de äro vinnare snarare än förlorare i det nya förhållandet mellan könen. För att ta ett enda exempel, som emellertid inne-sluter en hel rad af hjälpsamma möjligheter: den moderna kvinnan har lärt och lär alltjämt af sin egen erfarenhet något af det yttre lifvets mödor och svårigheter som männen lida utan att klaga. Hon inser alltmer svårigheterna, jäsningarna och slitningarna i affärlifvets dagliga slentrian. Hon fordrar mindre af sin försörjare, emedan hon förstår mera.

Jag har stort medlidande med den där försörjaren och känner att det sannerligen måste vara en svår tid för honom, om han inte är i harmoni med kvinnorörelsen. Hvilket ögonblick som helst kan den mest stillsamma af de kvinnliga familjemedlemmarna ge honom en shock och förvåna honom till den grad, att det inte alls är underligt, om han finner sitt hus stå på mycket osäker grund. Ibland, när jag sitter midt emot honom å tunnelbanan på väg till City, längtar jag att få försäkra honom att allt är godt och väl i hans hem, att allt skall gå bra, att kvinnorna inte hata männen som män, utan som lumpna halfpolitici, och att allt hvad han har att göra är att lojalt stå på sina kvinnors sida, inskränka en del af sina vanor och fördomar, släppa efter en smula på sin själsliga oböjlighet och minnas för sitt eget sinneslugns skull, att trots all den nya kvinnans utveckling skall hennes medfödda medlidsamhet i alla tider finnas där till mannens behof och glädje, och ju större kunskaper, desto större denna medlidsamhet. Jag skulle vilja påminna honom att när kvinnor stridit och sträfvat för en sak, som varit mannen kär, har han af hela sitt hjärta beundrat dem — t. o. m. kanoniserat dem! Hvarför skulle han beundra dem mindre, när de strida för sig själfva?

Annonsera i DAGNY!

Svenskt stadslif under 1700-talet.

Tidsbilder från Karlskrona af *William Anderson*. P. A. Norstedt & Söners förlag, Stockholm.

En lokaliserad kulturbild från en gången tid kan gifvetvis bli konkretare, gripbarare än de allmänna skildringarna från en viss tidsperiod. Inom den begränsande ramen kan en särdeles klar och god bild framträda. Alldeles särskildt klar och tydlig blir den för dem som, hemma i ortsmiljön, ha blicken skärpt för kontrasten mellan försvunna och existerande lokala förhållanden. William Andersons bok har också sitt alldeles speciella värde genom att den ger en tidsbild från 1700-talet koncentrerad inom vår örlogsstads hank och stör, — därmed ej sagdt, att boken icke har ett allmänt värde såsom kulturskildring, stödd som den är på studiet af gamla tider, gamla dokument och anteckningar. Men den uppdragna kulturbilden framträder i starkare relief just mot bakgrunden af Karlskrona-miljön, staden, såsom den ännu ligger där på sina öar och holmar, omfluten af vatten, omsusad af vindar, med sina backiga gator, sina gamla kyrkor, sitt örlogsvarf och sitt sjöfolk. De på en gång lika och förändrade förhållandena göra bilden pregnant.

Låt oss med författaren nalkas staden från landsidan en dag i början af Gustaf III:s regering. Inget järnvägståg susar in förbi Pantarholmen öfver från hafvet utfyllda områden vid sidan af Landbroarna. Sjön svallar fritt under de långa, rangliga träbroarna, på hvilka resenären skakar fram i gästgivareskjuts, besvärad af "bittra lukter och alla vindars ras." Vid Landbrovaken komma tullkarlarna och visitera hans taskbok och pass. Är det nattetid och porten låst, kan han skatta sig lycklig om han får passera utan större tidsutdräkt. Ty det är inte alls säkert, att underofficeren i högvakten kan läsa innantill, och kan han inte, så blir det att vänta tills befälet efterskickats och hunnit komma och klara ut att det ej är fråga om någon farlig person. Under tiden kan dock den resande förströ sig med att se på soldaternas faraospel och iakttaga deras bristande förakt för brännvin.

I öre smt har han emellertid fått betala i portgången för öppnandet af porten.

Men sedan är han också inne på stadens mark, och det gäller nu blott att ta sig fram till de centralare delarna hvilket han till att börja med gör genom att passera den stora äreporten, som 1731 restes för att ta emot konung Fredrik I, men genom hvilken denne aldrig drog in, då det tilltänkta besöket ej blef af.

Därpå begynner vandringen genom stadens gator, om hvilka C. Hårleman skrifer att de voro "swära". En senare tids barn, som klagat öfver och belett Karlskronas kullerstensbelagda gator och som omsorgsfullt sökt ut åt sig "borgmästarestenarnas" tuk-

tade rad, skulle med all säkerhet användt ett betydligt starkare uttryck. Så vidare trafikabla äro gatorna ej heller, men vår resande är icke bortskämd. Orenligheten, som skräpar öfverallt, fäster han sig inte särskildt vid, sådant är ju oundvikligt i en stad, och hade han fått höra talas om stadsbornas strid om rättigheten att samla maskhögar utanför sina hus, så hade han säkert ställt sig på deras sida. Inte finner han heller frånvaron af stensättning besynnerlig, och inte faller det honom in, att gatorna hade bort lysas upp, när mörkret börjar falla på. Däremot finner han det alldeles naturligt, när han får höra att det är förbjudet att visa sig på gatorna efter mörkrets inbrott utan en tänd handlykta; han förstår allt för väl, att det skulle vara omöjligt för stadspatrullen att hålla ordning på det oregerliga sjöfolket, gesällerna och drängarna, om sådant ej vore påbjudet. Han tar sig således, trots alla svårigheter, med ett visst jämnmod upp för de backiga och gropiga gatorna fram till Stortorget. Ingen Karl den elfte i brons står där på ett välplanerat torg och skådar ut öfver sin stad. Men det har vår resande aldrig i tiden väntat sig. De bland grönskande kullar betande kossorna och i orenligheten böckande svinen låta däremot utomordentligt väl förena sig med den uppfattning han har af ett stadstorg, och han skulle mycket väl kunna höra till de af stadens väl-situerade herrar, som när det på 1770-talet gällde "Stora torgets sprängning, planering och stensättning" absolut inte togo sig af saken och vid hvilkas namn det måste skrivas "gjes intet" i förteckningen öfver medels insamlande till företaget.

Nu letar han sig emellertid väg bland kor och svin, hundar och höns fram öfver den stora öppna platsen, dröjer kanske ett ögonblick framför den om rättvisans handhafvande minnande "kåken", ser solen glittra på Tyska kyrkans kopparkupol och dess gyllne krona och funderar möjligen ett ögonblick öfver Fredrikskyrkans stympade torn. Och så går han vidare på de bergiga och branta gatorna, tittar på de små tvåvåningshusen, som oregelbundet gytt sig tillsammans här och där, tycker kanske med en samtida författare, att de röda öfvervåningarna af trä äro fula och är antagligen fullt öfverens med samma man när han säger, att "då man finner en röd våning af trä på en nästan lika hög hvit undervåning af sten, känner man någon ledsnad, och beklagligen får man på många ställen känna den." Vår resenär anar då inte, att 1790 skall våldelden svepa öfver staden och jämna de små husen med de pittoreska torftaken med jorden. Ej heller att för den tiden nya och ståtliga hus med hast skola resa sig på de gamlas plats, så välinredda, att den charmante Brelins, Malla Montgomerys uppvaktande kavaljerer, skall skriva om dem, att "uti ingen stad i Sverige bor man bättre

En frigjord albanesiska.

Af H. W. Nevinson.

Aldrig! sade hon, och om en turkisk bomb hade exploderat i den lilla hopen af bergsbor, skulle den inte väckt mindre förvåning och förtrytelse.

Hon hade förlofvats bort innan hon var född. — Om det blir en flicka, hade hennes far sagt till en vän i samma dal, ska du få henne för tio pund kontant nu och ytterligare tio när bröllopet blir. Din gosse är sex år, så det kommer att passa bra.

— Säg fem pund vid födelsen och fem vid bröllopet, svarade vännen, och slutligen hade köpet gjorts upp med åtta pund vid hvardera tillfället.

Och nu var hon sexton år, och hennes föräldrar hade tagit henne med sig ned genom den långa dalen, åtföljda af en liten procession bestående af hennes bröder och systrar och andra bybor, för att avsluta kontraktet. Klädd i ett hvitt lintyg, en liten hvit jacka och en ofantlig hvit kjol, hvilken stod alldeles styf af det svarta, invecklade broderiet, som hon och hennes mor hållit på med i årtal, hade hon satts upp på en ponny bakom fadern och förts ned till brudgummens hus. Där hade de tagits högtidligt emot af brudgummens släktingar, som stodo uppställda i en halvcirkel. Hennes far och bröder hängde sina bössor på de små stenutspånngen på husväggen för att visa att de inte ämnade skjuta någon därinne, och de två familjernas medlemmar gnedo hvarandras kinder med ömsesidig tillfredsställelse.

— Hon är en kraftig flicka, väl värd sina pengar, sade brudgummens släktingar gillande, och vi behöfven arbetskjälp.

— Nu kan jag köpa mig två oxar, sade fadern, och alla voro nöjda. I midten stod bruden, sedesamt tyst.

Man ordnade sig på en linje för att inträda i huset, och brudgummen steg fram för att bära henne öfver tröskeln, såsom bruket är. Och då sade hon: — Aldrig!

För ett ögonblick stodo alla stumma af öfverraskning. Därpå började de skrika om hvarandra, förvånade och rasande.

Båda familjerna svepte öfver henne en storm af förbannelser. Hennes föräldrar togo henne om lifvet och försökte draga fram henne. Hennes bröder gjorde sitt bästa för att skjuta på. Brudgummen tog hennes händer och ryckte i henne. Men hon kämpade och sträfvade emot som en vildkatta och upprepade sitt: — Aldrig!

— Hon är stark, sannerligen, hon är stark, sade brudgummens släktingar med samma gillande, och deras ansträngningar och förtrytelse fördubblades.

Slutligen kastade hon sig ned på marken ibland dem och ropade: — Jag afger löftet. Var mina vittnen!

Då drogo de sig alla tillbaka och sågo bestörta på hvarandra. Ty enligt en gammal albansk lag kan en flicka, som nekar att gifta sig med den man, hvars far köpt henne, göra köpet om intet genom att afge ett löfte att aldrig ingå äktenskap. Efter ett sådant löfte klär hon sig som en man, gör mannens arbete och blir behandlad som en man, med aldrig felande höflighet.

Det obehagliga är, att båda familjerna förlora pengar på det, och om hennes fader säljer henne om igen, blir det "blod" mellan hennes egen familj och hennes förra brudgums. Om hon gifter sig på egen hand, blir hennes makes familj också indragen i blodskulden, och fyrtio till femtio lik kunna bli jordade för hennes skull, innan hennes egensinnighet blifvit sonad. Detta är en allvarsam sak att ta i betraktande.

De två familjerna skilde sig åt och stodo och sågo på hvarandra, öfverraskade och ursinniga.

— Du ger mig tillbaka de åtta punden jag gaf dig innan hon föddes, och så får vi vara kvitt, sade brudgummens far.

— Jag har inte fått mina åtta pund, svarade fadern, och jag behöfver de två oxarna. Jag ska tämja henne och ha henne tillbaka här inom tre dagar.

Och så band han fast henne vid ponnyns svans och återvände hem med sin familj. Den kvällen gaf han henne inget att äta, och han slog henne med sitt silfverbeslagna bälte.

— Jag vill ha de två oxarna, sade han, då han gick bort till sin ormbunksbädd i hörnet af det gemensamma rummet.

Men innan morgonen grydde, medan alla sofvo, drog hon undan den tunga bommen för dörren och smög sig ut i mörkret. Strax efter dagbräckningen fann man att hon var borta, och allt byfolket i de långt ifrån hvarandra spridda husen kallades genom gälla rop att delta i förföljelsen. Hela dagen spårade de henne, upp och ned efter bergen likt ett vildt djur, ibland varseblifvande henne på afstånd, då hon flydde och gömde sig igen. Till sist ordnade de sig på en lång kedja och svepte öfver dalen, från mynningen upp till de otillgängliga klipporna vid dess öfre ända. Där kommo de öfver henne i en håla mellan klipporna på botten af en afrund.

Hon blef hemsläpad, återigen slagen och bunden med läderremmar vid en grof trästubbe i vedskjulet, hvilket sedan låstes till utifrån.

Nästa morgon fanns kubben riktigt på sin plats, men det var ett hål i tegeltaket och läderremmarna visade sig ha blifvit afbitna. Hela långa dagen letade återigen byfolket, men allt hvad man fann var fotsteg, som ledde upp till de otillgängliga klipporna.

* * *

Förliden september, strax efter sedan den revolt, hvilken stammarna i nordvästra Albanien satt i gång, blifvit som vanligt kväfd i eld och blod af turkarna, kom jag öfver en vild, tandad bergskedja ned till något som en gång varit en by men nu endast var svärtade och förödda ruiner af kringspidda hus och gårdar. Min vägvisare och jag tände upp en eld nära intill kyrkan, som inte längre hade något tak, och plötsligen började tysta skepnader krypa fram genom skymningen för att se på oss. När de igenkände min vägvisare, slog de sig ned i en cirkel, som de bruka, och sågo på huru vi lagade vår mat. Alla voro fullt beväpnade, med bössor,

LIFRÄNTOR

fördelaktigast för damer hos

VICTORIA ZU BERLIN

Kontinentens största lifförsäkringsbolag.

Kontor: Regeringsgatan 61 - - - Stockholm.

DAGNYS LÄSARE

böra gynna

DAGNYS ANNONSÖRER

revolverar och knifvar, men den vackra dräkten af hvit svartstrimmig fris, som gör att albaneserna likna en art getingar, bestod nu endast af smutsiga trasor och lumpor, som knappast räckte till att skyla dem nu efter den långa kampens slut. En af dem, iakttog jag, såg emellertid snyggare ut än de andra, och antingen det nu var blicken eller leendet när cigaretterna bjödos eller just det släta, väderbitna ansiktet, men med ens hade jag klart för mig, att det var en kvinna. Jag frågade vägvisaren därom på tyska och han svarade: Ja, det är hvad vi kallar en albanesisk jungfru. Hon kom gående halfdöd öfver bergen för några år sedan, och människorna där behöllo henne, emedan hennes grandtant varit gift där. Och hon afgaf löftet, så nu är hon så god som en man.

Hon satt där pratande och skrattande, med en mans åsittande hvita mössa på hufvudet, en öppen jacka och åsittande randiga byxor, som slutade i en spets vid fotknölen.

— Hvad skjuter hon, frågade jag, med den där bösan, som hon har så ömt liggande öfver knäna?

— Endast turkar, svarade han.

(Ur Votes for Women.)

Insänd litteratur.

Albert Bonniers förlag, Stockholm: **Bonniers månads-häftet**, Augusti.

P. A. Norstedt & Söners förlag, Stockholm: **Oscar Patrick Sturzen-Becker (Orvar Odd)**. Del II, 1857—1869. Af **Ragnar Sturzen-Becker**. — Svenska författare, deras lif och verksamhet. Skildrade för barn och ungdom i hem och skola af **Marie Louise Gagner**. II. — **Svenskt stadsliif under 1700-talet**. Tidsbilder från Karlskrona af **William Anderson**.

Hugo Gebers förlag, Stockholm: **Stat och kyrka**. Historiska utkast af **Harald Hjärne**.

Framtidens bokförlag, Malmö: **Ur min lefnad**. Af **August Bebel**. Auktoriserad öfversättning af **Hannes Sköld**. Första delen. Häft. 1—3.

A.-B. Evangeliska Fosterlandsstiftelsens förlag, Stockholm: **Sverige! Maningar och minnen**. Af **Efr. Rang**. — **Hvart föras vi hän?** Ett ord om gammal och modern kristendomsäskådning. Af **Nils Hylander**. — **För tron och lifvet**. Vittnesbörd ur ordet och erfarenheten. II. Af **Anders Åberg**. — Berättelsebibliotek. Utgifvet af **B. Wadström**. VII. **Märkliga kvinnoöden**. Skildringar från olika tider och folk. — **De ungas förbund**. Återblick på dess första 10 år. — **Nils Stockfleth**, laparnes apostel. — **Genom Eder förbön** eller Världsmissionen föremål för regelbunden bön. Af **Joh. Rinman**. — **Missionsstudiet och ledningen af Missionsstudiekretsar**. Af **Joh. Rinman**. — Tankar och samtal om lifvets högsta frågor. X. **Ett samtal om Jesu uppståndelse**. Af **Oscar Bensow**. — Patriarkerna **Abraham, Isak och Jakob**. En biblisk karaktärsstudie. Af **Oscar Bensow**. — **Några tankar om den inre missionen**. Af **en lekmanpredikant**. — **Lekmannarörelsen i Tyskland**. En öfversikt af senare tiders väckelserörelser och fria kristliga sammanslutningar inom de tyska landskyrkorna. Af **G. Skagestad**. Bearbetad öfversättning från norskan. — **Missionsskrifter**, utgifna af Evangeliska Fosterlandsstiftelsen. 39. **Loulat**. En verklighetsbild från Islams värld i Ost-Afrika, med flera berättelser. Af **Hanna Sundström**. — **Tempelklockor**. Dikter af **E.-k.** — **Dal Kerstis fader**. Berättelse från Dalarne. Af **O. W. A.** — **Skeppar Färdig**. Berättelse från sjön. Af **Carl Fr. Peterson**. — **Unga hjärtan**. En berättelse af **Lauritz Petersen**. Bemyndigad öfversättning af **E. Hbg.** — **Prästgården**. En berättelse om missionens kraf och välsignelse. Af **Mary d'Aguilar**. Bemyndigad öfversättning af **A.-i.-e.** — **Johannes Falk**. Berättelse. Från tyskan af **E. Willén**. — **Tvåkronan**. Berättelse för de unga. Af **Margareta Lenk**. Från tyskan af **E. W.-n.** — Bibliotek för de unga. 142. **Hvad den "lilla**

rättan" förmådde. Berättelse af **M. Panitza**. Öfversättning från tyskan. 143. **Hvem var starkast?** Berättelse af **M. P.** Öfversättning från tyskan af **Henning Sjögren**. — **Omsider funnen af herden**. En döendes minnen, berättade af **Kristine Wormark**. Öfversättning från danskan. — **Bildhuggaren i Würzburg och hans gesäll**. Berättelse af **E. Seifert**. Öfversättning från tyskan af **Henning Sjögren**. — **Den stackars lilla Patientia**.

Sophiahemmets verksamhet 1911. Af Sophiahemmets styrelse afgifven berättelse för verksamheten under 1911 har nyligen utkommit i tryck. Enligt densamma utgör antalet i aktiv tjänst stående Sophiasystrar 100, fördelade på 38 olika arbetsfält. Sju sköterskor äro pensionerade, och dessutom arbeta 49 profsköterskor och elever under Hemmets ledning. Under året hafva 43 anmälda profelever inkallats, af hvilka 27 antagits för 1912 års elevkurs.

Å Sophiahemmets sjukhus vårdades tillsammans 1,375 patienter och utfördes 1,050 operationer.

Revisionsberättelsen utvisar en till största delen genom gåfvor uppkommen behållning af 16,094:26 kr. Bland influtna gåfvor märkas särskildt donationer till en ny medicinsk afdelning. På sin 75-årsdag den 9 juli 1911 öfverlämnade nämligen änkedrottningen 100,000 kr. för upprättande af en särskild medicinsk afdelning vid Sophiahemmet, och senare har "Onämnd" till samma ändamål skänkt 50,000 kr. Dock kräfves ökade ekonomiska medel för att denna med varmt intresse omfattande tanke skall kunna realiseras.

"SPLENDID"

BÄSTA
PASSFORM

Kr. 4:25 @ 7:50

AKTIEBOLAGET

NORDISKA KOMPANIET
STUREPLAN.

Frågor och svar.

Hvar kan man prenumerera på Dagny?

I landets alla postanstalter och boklädor kan man beställa huru många ex. som helst.

Skall man alltid prenumerera å dessa ställen?

Ja, ifall man önskar endast 1, 2, 3 eller 4 ex. skall man *alltid* göra det.

Hvad kostar Dagny i postanstalter och boklädor?

Dagnys postprenumerations- och boklädpris är kr. 4: 50 för $\frac{1}{4}$, 2: 50 för $\frac{1}{2}$ och 1: 25 för $\frac{1}{4}$ år.

Hvilka villkor erhålla prenumerantsamlare å Dagny?

Den, som samlar minst 5 prenumeranter, erhåller en provision af kr. 1:— för hvarje helårs-, 50 öre för hvarje halfårs- och 20 öre för hvarje kvartalsprenumerant.

Huru skall man förfara för denna provisions erhållande?

Sedan man samlat *minst* 5 prenumeranter, går man tillväga på ett af följande sätt:

- 1) *Antingen*: Genom insändandet af prenumerationsafgiften med afdrag af provisionen beställer man det behöfliga antalet ex. (hur många som helst, men *alltid* minst 5) direkt från Dagnys exp., Stockholm, som under samlarens adress i ett och samma paket sänder *alla* beställda ex. Samlaren har då att ombesörja utdelningen till de samlade prenumeranterna.
- 2) *Eller*: Man prenumererar å närmaste postkontor (*ej* annorstädes) för de samlade prenumeranterna, detta under hvars och ens adress, begär kvitto å samtliga erlagda afgifter, tillställer oss detta kvitto, då vi omgående pr postanvisning sända samlaren den stadgade provisionen.

Hvar, och till hvilket pris kan man nummervis lösa Dagny?

I Stockholms tidningskontor och cigarraffärer samt hos Dagnys kommissionärer i landsorten. Pris 10 öre pr nummer.

Alla skrivelser rörande expeditionen adresseras:

**DAGNYS EXPEDITION,
STOCKHOLM.**

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halfva priset eller $7\frac{1}{2}$ öre pr mm.)

Lärlarinna,

studentska, undervisningsvan och musikalisk, studerat utrikes, söker plats i god familj i Sverige eller utlandet. Benäget svar till "Institute", Svenska Dagbl. hufvudkontor, Sthlm, f. v. b.

Guvernans söker plats.

Undervisar i språk och nybörjare äfven i musik. Goda betyg och referenser kunna företes. Svar till: »M. B.», Eskilstuna, p. r.

I Kindergarten eller Familj

önskar ung bildad flicka plats. Snarast möjligt. Genomgått Kindergartenem. Svar till »Intresserad», Svenska Dagbladets Göteborgskontor.

Bildad fransyska

önskar under vintern bostad och fritt vivre i familj i Stockholm mot undervisning åt vuxna personer. Upplysningar å Fredrika-Bremer-Förbundets Byrå, Stockholm.

Husföreståndarinna

skicklig och erfaren i ett hems skötande önskar plats. Fina rek. Tacksam för svar till: »Huslig», Mjölby, p. r.

Ung kassörska

å Advokatkontor önskar extra arbete. Kunnig i maskinskrifning. Svar till »Energi», Allm. Tidn. kont., Stockholm.

Guvernansplats,

önskas af ung flicka som genomgått 8-klassigt läroverk. Studentbetyg i tyska, engelska o. franska. Svar till »Undervisningsvan», Sv. Telegrambyrån, Örebro.

Prästdotter m. realskolexamen

önskar plats i treflig familj att läsa med barn samt event. biträda husmoder. Svar till »18 år», Öjebyn, p. r.

Slöjdlärlarinna.

Praktiserad, bildad och af god familj, som efter att ha genomgått årskurs vid en af vårt lands förnämsta slöjd- och väfnadsskolor, aflagt lärlarinneexamen vid Andrea Eneroths lärlarinneseminarium, önskar plats i hem eller skola. Vid lön fästes mindre afseende. Svar till »Hemslöjd», Gumaellii Annonssbyrå, Malmö.

Sjuksköterska,

utexaminerad i sinnessjukvård, önskar plats i höst, att sköta nervös person. Tacksam för svar »Sjuksköterska», Annonsskontoret Svea, Norrköping.

Språkkunnig, bildad dam,

kunnig i maskinskrifning, söker plats som privatsekreterare, korrespondent eller någon annan lämplig sysselsättning. Svar till »Hösten 1912», Tidningskontoret Karlavägen 6, Stockholm.

Undervisningsvan,

ung lärlarinna, som genomgått 1-årigt semin. med goda betyg, önskar underv. mindre barn i hemmen, helst bilda en kurs. Goda rekomm. finnas! Svar till »S. L.», Kommandörsg. 26, 1 tr., t. h., eller pr A. T. 12465.

Ung flicka

med god handstil önskar plats å häradskrifvarekontor, eller i familj där äfven skrifgöromål förekomma. Svar till 1 sept. emotes tacksamt af »Intresserad och villig», Poste restante, Sölvesborg.

Ung flicka

som aflagt realskolexamen, söker förmånlig plats i kassa. Svar till »Svea», p. r. Sala.

Ung sjuksköterska

önskar under vintern någon lättare privatvård, helst i Skåne. Svar till »15 oktober», Kiosken Viktoriagatan, Göteborg.

Två bättre anspråklösa flickor

önska platser i familj för att deltaga i alla inom ett hem förekommande göromål. (Gärna å landbruk.) Den ena kunnig i enklare matlagning och den andra äfven villig deltaga i skrifgöromål om så påfordras. Svar till »Pålitliga 19 år», Sundsvall, p. r.

21-års flicka

önskar plats på landet, har genomgått hushållsskolor och kunnig i enklare sömnad och barnkär. Svar till »Officersdotter», Lidingö-Brevik, p. r.

Maskinskrifverska

med goda kunskaper i tyska språket söker plats.

Svar till »Ordentlig», Stockholms Dagblads Annonsskontor, Vasagatan 9, Stockholm.

Att sköta hushållet

hos ensam person önskar en därtill kompetent, ordningsvan och hurtig flicka plats nu genast, helst i Stockholm.

Svar till »H. A.», Hedemora p. r.

Ung flicka,

skicklig i engelska och franska, med gedigen allmänbildning, önskar anställning att som sällskap och hjälp medfölja dam eller familj på resor utomlands. Utmärkta referenser och betyg. Svar märkt »Travelling», emotes tacksamt, under adress S. Gumaellii Annonssbyrå, Stockholm, f. v. b.

Bildad, ung Tyska

musikalisk och skicklig i språk söker plats som sällskapsdam eller för barn. Önskar anses som familjemedlem. Referenser erhålles af Fru Larsen. Aaboulevard 32, Köpenhamn. Svar till »Bildad, ung tyska» under adr. S. Gumaellii Annonssbyrå, Stockholm, f. v. b.

Särdeles språkkunnig dam

äfven kunnig i maskinskr., söker plats som utländsk korrespondent ell. privatsekreterare i Sept. Svar »E. W.», Tidningskontoret Storg. 8, Stockholm.

Ung flicka

önskar plats på kontor. Har genomgått 6-klassig Elementarskola, därefter under 1 års tid haft anställning å Järnhandelskontor och genomgått årskurs vid Bröderna Pählmans Handelsinstitut. Svar till »18 år», p. r. Enköping. Allm. tel. 166.

Öfvad riterska

med flerårig praktik i kopiering af maskinritn. o. kartor önskar lämplig plats eller hemarbete. Sv. till »Bästa rek.», p. r., Malmö 7.

Plats som

skrifbiträde

önskar elementarbildad flicka, som innehaft dyllk plats förut. Svar till »Kontorsvan», Smedby, p. r.

Medelålders dam

(änka) af god familj, varmhjärtad, enkel och huslig och med flerårig praktik i sjukv., söker verks. som Husföreståndarinna å barnhem eller mindre Sanatorium eller i bild., allvarlig mans hem (läkare, ämbetsm. el. likn.), Rek., ref. Sv. t. »Barnvån», under adr. S. Gumælii Ann.-b. Sthlm.

Bättre, musikalisk flicka

önskar plats i familj, som hjälp och sällskap. Innehar plats, men önskar ombyte. Svar tacksamt till »20 år». Halmstad, p. r.

Yngre dam

med flerårig praktik å kontor, fullt hemmastadd i stenografi och maskinskrifning och med elementarskolebildning i språk, önskar genast platsombyte. Svar till »Ansvar», Sthlm, p. r.

Ung frisk flicka

van vid husliga göromål, äfven något kunnig i sömnad, önskar plats i godt hem. Svar till »Familjemedlem», Moheda, p. r.

Mot fritt vivre

önskar ung flicka, med håg för husliga göromål, anställning i bättre familj för att lära matlagning samt hjälpa till med förekommande sysslor. Önskar anses som familjemedlem. Helst i Stockholm. Svar till »Z», Box 71 Karlstad.

Som familjemedlem

önskar 17 års flicka komma i godt hem på landet, för att lära o. deltaga i husliga göromål, mot fritt vivre eller någon betalning. Svar till »15 Sept.», Orsa, p. r.

Frisk, stark, arbetsvan ung flicka

önskar till hösten plats i familj på landet, där god lärdom i hushållsgöromål kan erhållas. Någon lön önskvärd. Svar till »Frisk o. stark 20 år», Kopparberg p. r.

En utbildad Barnsköterska

med goda skriftliga och muntliga rekommendationer önskar plats i god familj i Stockholm för vintern. Svar till »29 år», p. r., Saltsjö-Storängen.

LEDIGA PLATSER.**Ung schweiziska**

som talar franska och tyska, erhåller plats som sällskap för ung flicka. Upplysningar å Fredrika-Bremer-Förbundets Byrå, Sthlm.

Lärare eller Lärarinna

sökes till kommande läsår för en 11-års gosse hos Disponentfamilj i Värmland. Svar till »B. E.», Karlstad, p. r.

Lärarinna.

För villasamhälle, 15 minuters väg från Stockholm, önskas till hösten en seminariebildad lärarinna, som är villig att uppsätta en småskola och event. kindergården. Lärarinnan får disponera fri bostad och skollokal, tillsammans tre rum och kök, jämte vedbrand, hvarjämte skolinredning beställes efter lärarinnans önskan och få fritt disponeras. Betygsafskrifter samt rekom. jämte ansökan torde insändas till »S. D.», under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Lärarinna

önskas omkring 1:sta sept. att undervisa tvenne barn, 8 och 6 år. Kunnig i sömnad, barnkär, ålder ej under 25 år. Svar jämte foto och lönepret. Hjelmared pr Alingsås.

Undervisningsvan lärarinna

erhåller plats 1 sept. i enkel landtmannafamilj (Halland) för undervisning af 4 barn i ålder 11—8 år i vanliga skolämnen och språk. Betyg, jämte lönepret. sändas under adr. Ågården, Åtran.

Gymnastikdirektör,

kvinnlig, fullt hemma i engelska o. franska språken, ej under 23 år, med minst 1 års praktik, erhåller plats å svenskt institut vid franska Rivieran. Svar till »Rivieran», Sv. Dagbladets annonskontor, Sthlm.

Kassörska.

En ej allt för ung kvinna, kunnig i bokföring, maskinskrifning och något kunnig i språk, erhåller genast plats som kassörska på grosshandelskontor.

Svar med referenser till »God plats X» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm. f. v. b.

Bättre, allvarlig

barnkär flicka, ca 25 år, önskas till hösten att hjälpa med sömnad o. tillsyn af fyra barn, ålder 11 till 3 år. Två jungfrur. Löneanspr., betyg, foto till »Ingenjörsfamilj», p. r., Falun.

Barnfröken,

af god familj erhåller plats i finare hem i Norge för att sköta tvenne barn, respektive 5 och 2 år och eventuellt bibringa de första grunderna i läsning. De bästa referenser erfordras. Svar omgående helst med fotografi till A. N., p. r., Stockholm, I.

Barnfröken

bildad, musikalisk och barnkär, får plats i Uppsala till d. 15 Sept. att sällskapa, läsa läxor och hafva tillsyn om fem barn. Barnjungfru finnes. Svar till »Box 18», Uppsala.

Tandtekniker,

Kvinnlig, fullt hemma i kautschukarbeten samt med bästa rekommendationer erhåller genast plats hos Tandläkare Gustafson, Göteborg.

Anspråkslös, verkligt musikalisk dam,

som kan uppgifva goda referenser, får plats som hjälp och sällskap hos äldre tjänsteman. Svar till »Stad i Norrland», Sv. Dagbladets exp., Stockholm.

Ung dam,

fullständigt hemma i tysk korrespondens och med kannedom i varukalkulation, får plats på kontor. Svar till »Affär 1912», Dagens Nyheter, Gust. Ad. torg, Stockholm.

Skrif- o. räknesakert kv. biträde, som emellanåt är villigt tjänstgöra vid telefonväxel, får god och lättkött plats å undertecknads juridiska byrå i Åsele. Ansökan med ref. och löneanspråk, inkl. vivre, insändes genast till M. P. Eriksson, Åsele.

Ung dam,

med teoretisk underbyggnad och någon praktisk öfning i bokföring, erhåller genast plats vid större industriellt företag i landsorten i Norrland. Villkor: snygg och tydlig handstil samt arbetsförmåga. Begynnelselön 75 kr. pr. månad jämte fritt möbl. rum. Lefnadsomkostnader ca 40 kr. pr månad. Biljett, märkt »Bokförare», endast af dem, som veta sig kunna trivas i landsorten, sändes under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Kvinnlig kontorist

kompetent i bokföring och bokslut, samt något hemmastadd i manufakturaffär, då någon gång sådan hjälp önskas, erhåller plats nu genast eller den 1 Okt., om svar med löneanspråk och foto insändes till »Manufaktur», Postfack 47, Laholm.

En anspråkslös

barnkär och pliktrogen bättre flicka önskas att mot fritt vivre jämte jungfru vara husmor behjälplig med ett hems skötande. Svar med foto till »Tjänstemannafamilj», p. r. Mölndal.

Husföreståndarinna,

barnkär och van att handleda barn samt sköta ett finare hem, där 2:ne barn om 4 och 5 år finnes. Svar till »L. L.» Hôtel Terminus, Stockholm.

Bildad, musikalisk flicka,

van vid undervisning, önskas genast att läsa med 8 års gosse. Fru Anna Anderson, Ödeshög.

Rask, vänlig flicka,

ej för ung, med elementarbildning, van vid inom hemmet förekommande lättare göromål, får plats i stationssamhälle i Helsingland. Önskligt någon vana i massage. Svar med betyg, ålder, foto, löneanspråk m. m. till »Massage», Bollnäs p. r.

Såsom hjälp och sällskap

åt ensamt, äldre fruntimmer finnes plats fr. 1 nov. för en villig, ordentlig kvinna, helst musikalisk, som är kunnig i vanl. matlagning, bak samt särskildt i sömnad, på tyst o. stilla men trefl. plats på landet. Eget rum o. vänligt bemötande. Svar m. fotografi till Fröken Nathorst, Åsgat. 36, Falun.

Husföreståndarinna.

Bildad dam sökes att förestå en änkings hushåll. Förutom god allmänbildning och ett behagligt sätt kräives att hon skall besitta de egenskaper som erfordras för att fullborda 3 unga flickors uppfostran till verkligt duktiga husmödrar. Goda villkor mot fullgoda egenskaper. Svar med ref. till »Godt hem» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Sprid Veckotidningen DAGNY!

Deposition
Kapitalräkning } 4½ %

Sparkasse-
räkning } 4 %

KÖPMANNABANKEN,
Arsenalsgatan 9,
Södermalmstorg 8,
Sturegatan 32,
STOCKHOLM.
Aktiekapital 3,000,000 kr.

Åberopa alltid
annonserna i
DAGNY!

Wiréns öfverfeta **LANOLINTVÅL** fina världens favorittvål!

Erhålles i hvarje välförsedd parfymhandel samt direkt från

A. G. Wiréns Tvål- och parfymfabrik. (Grundad 1860.) *Kgl. Hoflev.*
21 Lilla Vattugatan 21 - - - Stockholm.

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstel. 27 62. Förbundets byrå öppen 11—4. Allm. tel. 48 16.

Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå: Tunnelg. 25.

Rikstel. 68 98.

Allm. tel. 82 11.

(LEDIGA PLATSER)

Hushållerske- platsen

vid Kungl. Norrlands Dragonregementets officersmess förklarad härmed ledig.

Tillträde den 15 inst. nov. och skola ansökningar åtföljda af betyg och rekommendationer vara inlämnade till direktionen senast den 15 okt.

Närmare upplysningar meddelar messofficeren Löjtnant E. Zetterberg, adress Umeå.

På Skaraborgs och Älfsborgs läns anstalt för sinnesslöa finnas, till den 1 Nov., 2:ne platser lediga:

1) för en *Hushållerska*, fullt kompetent att förestå ett hushåll på cirka 250 personer, samt

2) för en *Öfversköterska*, helst utbildad i sjukvård, för den nya asylafdelningen. Lön för hvardera 500 kr. Ansökan, åtföljd af betyg och rek. jämte foto och uppgift om ålder, insändes till Föreståndarinnan, Johannesberg, Mariestad.

Slöjdläraryrke- befattningen

vid *Sunderby folkhögskola, f. d. Bodens folkhögskola, Norrbotten*, sökes hos skolans styrelse senast den 15 inst. sept. Lön: 700 kr. samt fri bostad med lyse och vedbrand. Tillträdes 1 nov. Närmare upplysningar lämnas af skolans föreståndare, *Dir. J. Hallbäck, adr. Södra Sunderbyn.*

Operationsköterska

får plats senast 15 Nov. vid *Jönköpings lasarett*. För dugande köterska synnerligen förmånliga lönevillkor. Ansökan snarast till öfverläkaren.

Mässföreståndarinnan.

För ingeniörmässen i Porjus sökes bildad dam som föreståndarinnan. Ansökningar med betyg, fotografi och referenser samt angifvande lönepretentioner skola vara inkomna senast den 8 sept. och skall sökanden sedan vara beredd att genast tillträda tjänsten. Porjus i augusti 1912.

Arbetschefen.

Stockholms Musikinstitut.

Brahegatan 7 B. Allm. Tel. 11596. Rikstel. Öst. 1185.

Höstterminen börjar den 16 September. Undervisningsämnen: *Piano, sång, violin, harmonilära och musikhistoria.* Förste lärare i sång: Fru *Clary Morales*, i violin: Herr *Julius Ruthström*, i piano: *Undertecknad*, Lärare i harmoni: Direktör *Otto Olsson*. Musikhistoriska föreläsningar: Herr *Olallo Morales*.

Anmälningar skriftl. fr. d. 1 sept. och muntl. fr. d. 9 sept. hvarje dag kl. 1—3 samt ½ 6—½ 7 e. m. Under terminen anmälning- och mottagningstid dagl. kl. 1—2. Prospekt tillhandahålles. Filialer å *Söder, Kungsholmen och Lidingön.*

Sigrid Carlheim-Gyllensköld.

Lektioner i Linnésömnad

(äfvén blusar, barnkläder m. m.)

Praktisk metod, utan träckling.

Hvarje elev disponerar en symaskin.

KARIN EGNÉR, Stockholm.

Sibylleg. 36. R. T. 35 30. A. T. 21004.

EVA EGNÉR, Malmö.

Fersens väg 2. Tel. 4490, ev. 4083.

**Doktorinnan Erikssons
Hvilohem.**

Postadr.: *Arvika.* — Naturskönt läge. Billiga lefnadskostnader.

**Sprid
DAGNY!**

FOYER de l'ETUDIANTE i PARIS.

Lokal: 67 Rue Saint Jacques bredvid Sorbonne.

Sund och billig kost, tillfälle till hvila, läsning, skrifning för kvinnliga studerande.

Sekreteraren för l'Association chretienne d'Etudiantes, under hvars ledning le Foyer står, träffas dagligen där kl. 12,30—3 e. m. för att besvara förfrågningar.

Energiska Damer!

Ett gynnsamt tillfälle gifves att förtjäna penningar och eventuellt vinna framtidsplats genom praktiskt-ekonomiskt arbete bland vänner och bekanta. Svar till »Praktisk nutidskvinna» under adr. S. Gumælii Annonssbyrå, Stockholm, f. v. b.

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Lotten Rönquist. Af *Maria Rieck-Müller.*

De tyska kvinnorna och rösträttsrörelsen.

Beatrice Harraden om "feminism".

William Anderson: Svenskt stadslif under 1700-talet. Rec. af *Ellen Kleman.*

En frigjord albanesiska. Af *H. W. Nevinson.*

Insänd litteratur.

Notiser.

**Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt
eller bokhandel.**